

FRESKO-FESTÉSEK.

KUTHY LAJOSTUL.

(Folytatás.)

szállás, de mégis dicső menhely a kunyhótlan pusztában, mert a zöldszemű kuvaszok gorombán csattogtak hegyes agyarokkal piros ínyeikben.

Az executio egész hivatalos buzgalommal folyt a fehérnadrágosok' részéről; s míg a kutyalakzi tartott, a másfél panszláv olly képeket csinált a rostélyon belül, mint falusi kántor, ha fönkezdi énekét.

Azonban a megtámadók tul kezdtek menni minden illedelmen. Szörnyen körmölték a kast, ugrálván rajta és fölötte. Dühös orral szagláltak a kas' nyílásinál, faldosák a saraglya' vasát, s tátott torokaikat örvestől beölték rostélyán.

eda cil twogeg kozi ; *) kiáltá az exkaszás drótos neki szeppenve ; s minthogy a vitézségre ugysem sokat adott , lecsipte hirtelen fejéről a jó rakottyakast , s fiastól alá kapta magát, örrostélyul állítván szájához a saraglyát ; kissé szük lön ugyan a négykézlábas

**) Na hiszen most majd kikap a bőröm.

Nem volt más segély; az apai szürkankót veték a saraglyaa-j-tóhoz, de azt fél percz alatt osztályra bocsátá a bősziult legénység, s nővő dühben új martalék után kapkodott. Most pisze kalapjával kezdte verni Szlupuj a kuvaszok' orrát; de ötlete alig segíté fél miatyánkig, már kikapták kezéből a bűzös legyezőt. Azonban evvel nem bánhattak olly bolondjában. A drótos' kalapja egyike volt azon sajátságos compositióknak, miket az idő gyúrtszőrből, kalapenyv-, bőrfolt- s fejpiszokbul készít; mik saját nemökben hasonlítanak a jó érett sajthoz, s mik rendesen súlyosbak ugyanannyi terjedelmű ön-nál. Ezt ragadák mondom a farkasfogók gyilkos körmeikbe. De a ka-lap közönyösen daczolt minden tacticával. És a kuvaszok mintegy ingerelve ez inertialis rendszerrel, nyugton hagyák a szekérkas' szá-ját, szemfényvesztve esván a mardosott kalapnak.

Azalatt tompa kurjantás cizfrázta át attáival az ahhoz szokott léget, s nem sokára előtörtetett a szabadító juhász. Horgas botjáról lehetne romai augur; de a bot ügyes és hatalmas, s ha vele egyszer oda húz: bizony nem lesz szükség második ütésre. Tehát kormos ju-hász egy pár sallangos szitkot kipitykézve, rendre utasítá adjunctu-sait, kik is alájok csapták gyapjas farkaikat, s körbe ülven a füstös principalist, éhesen nyaldosák szájok' környékéről a vaskarmolásokat és kalapízt.

A juhász pedig kiidézé lyukából a kalaptalan tótot, s szurkos bajuszán egyet fintorítván, víztet mondott.

— Drótos, ne is tagadd, borzasztó éhes vagy. Köszönd, hogy a parton hasaltam, különben megveszik ebeim rajtad a magok' harminczadját. Azonban juhom összeriadt, s ez nem megy el szá-razon. Topp le a gyepre; s mivel igen pajkos, drótozd meg egyik számaramat, máskép mindjárt ugratót húzok; s e közben olly gyil-kos ügyességgel forgatta fütőkösét, hogy a rémült tót nem láta egye-bet zugó karikánál.

— Nye znam po uherszki, felelt módtalan alázattal Szlupuj, s én szentül is hiszem, miszerint ijedtében elfeledt magyarul.

Subás barátunk megszánta az árvahodottat. Az alkony ugys készíté megtéríteni nyáját, s nagylelkűen tovább lódítá a szláv gya-logot, utravalót sugván jól megkent torokkal.

—adta savókerülője, elvidd a tarkódat, mert ugy belo markolok, hogy

Nagy későn bevergődtek tátosink a távol tanyára. Akkorra rendén lőn a dolog; tisztán a szénakert; kifizetve minden dolgosok,

induló félben hazafelé. Még egy országos röhögés toldá meg a tót' fatumát, ezzel befejezve az esemény' borzasztóbb fele.

Szekérre kerekedék a hétvégezte nép; s a lovak, mint minden szombateste, vidáman ügettek a fris alkonyi légben, ép és józan serget szállítva a nyugodt Debreczenbe. És míg egy két futó csillag leejtje magát a méla pusztán, érző népdalt fuvogattak a felhérczzörgésnél, egyszerűt s egyszerűn, mellyben nem kanyargott a civilisatio' kigyója.

Azalatt a ripóti martir ápolás alá véteték, mert nem volt már képes a szekért megülni. Egy kurta köpczös czompó *) kente meg szappannal s eczettel; egy czompó mondom, kinek nevelőintézetéből jóizü ludak s szelid hajlamu csibék kerültek ki, s ki egyébiránt a tanyai környék' ordinarius physicus volt.

Egyszersmind fördőt főzött zsálya- és székfűből, egy zacskó sós korpát vetvén a jó erős lébe, hogy szíjja meg a kaszamirigyeket. Ah minő kéj volt ez megviselt Szlupujnak, kit a bábakéz óta ki nem mostak.

Igy aztán szalmaágyat kapott egy szederfa alatt, s pánszláv uraságot álmódék éhes gyomorral. Elmondhatnám még a sors' utósó szeszélyit; elmondhatnám mint nyalták éji háltában tanyai kuvaszok a szappanszagért; mint fűrt almot feje alá a majoros' konyhamalacza, s milly szörnyűket rikkantott fölötte a szederfáni pujkakakas, de ki fogná egy otromba kornyadozónak minden symptomáit naplóz- vagy inkább éjlőzni?

Másnap előnté Hortobágyot az arany reggel. Milliő vadszárnyas terjedt el röptében, egyedáruza a pusztai lég' önbirtokát, s víz- és földpárák' áttetsző ezüstje remegve folyt el a sikságon, méhében érlelve a délibáb' gazdag műkiállításit.

De mit érdeklí mindez ordas pánszlávunkat, ki álom s fölocsu-dás után ugy kiéhezett mint egy tavalyi verem? Ugyanazért nem is soká hivatá magát, hanem uttársul szegődék a majoroshoz, ki egy fakó talyigán **) épen beszamarolt.

Máté ur pártfogó mosolylyal köszönté; kiadatván rögtön két tekeres drótlját, a pitykés szeredást, rézfokost s többi uti járulékit,

*) Bába segédnö.

**) A vasatlan szekér mondatik fakónak.

mik országos hivatalához tartoztak, s miket kaszafőlvételkor mint földi commissumot rakott a kamrába.

Agárdiné asszonyom pedig a konyhába intett, hogy minél előbb hadd álljon ki a jutalomebéd; a minthogy az félóra alatt tálalható állapotban lön, s egy talpraállt hordó' fenekén azonnal meg is jelent gyönyörű pirosfejtős abroszon a jó puffadt debreczeni czipó, két csillagos nyelvű kés, ugyanannyi ragyogó bádogkanál s egy abálló tál tejcsuliszka.

Szlupuj mohón dőlt a tejözönnek, s olly vetélkedő iparral hörbült az, hogy nemcsak kanálát féltheté az elnyeléstől, hanem lenyűgözött magzata, ki félénken nyujtogatá pipaszár karját a tálba, csak ittott kapott az édes eleségből.

A hordó mellé egy kurta kölkök jött szájtátóba, egyik azokból, kiknek, ha ruhátlanul látjuk, a has teszi háromnegyed részét. Szájok körül megátalkodott piszokudvar ül, mely rendesen ott telet, s ennivalót látva, nincs olly időpont hogy ne kérjenek. — E megjelenő példány a majoros' surculus volt, ki abban különbözteté meg magát társaitól, hogy nem szokott kérni, hanem csak hozzá nyult ha mit megkívánt, lett legyen az bárki' kezében. Szlupujnál is úgy tön, s minden előszó nélkül kimarkolt a tálból egy darab puliszskát, de azt azonnal martalékul ejté egy kíváncsi ebnek, mert Szlupuj e természetes vakmerőnyéért csillagos késével úgy körmére huzott, hogy mialatt amaz bőgésével készen lön, nyugton kiüríthette a borzasztó tálát.

Tehát pánszlávunk á la Döbler koppadt bajusza alá hanyta e gomba quantumot. Utána egy karé puha czipót falatozék föl, mely is az édes tejben annyira megdagadt, hogy hasa azonnal szörnyen félre állt. Ez rövid étszünet' műve lön; s ekkor hozának friss tepertővel mazsolázott galuskát, mellynek rétegei közül fehér patyolatul pislogott ki a tejfeles turó.

Szlupujnak mindig gyöngye oldala volt a galuska, s most olly embertelenül megverte vele horpaszát, hogy az ősz pusztig nyakig föl kellett gombolnia. Azonban már itt fia is torkig osztozék a dicsőségben, s módatlan nyakalása miatt úgy tele lön, hogy szeme ki-dőljett mintha klarinétot fúna.

A drótos nem is álmodék többre. A kétféle éték teljesen betölté asztali fogalmát; s szeme szája elhűlt, midőn a hordó' fenekén egy tál hatalmas töltött káposzta jelent meg, dicső körbe rakott kolbászszelvényekkel, prémezve dagadóval s szép sertésorjával. Ah mért

nem kölcsönözhetett gyomrot egy bagdadi tevétől? vagy mért nem idézheté föl ama pusztító éhséget, mely rendesen vele utazék? De hiába! oly telve volt már mint a felfútt duda; s legjobb akarattal sem tudott öt hat tölteléknél többet eltemetni; a közben is keserűen könyezvén az erőltetés miatt. Azonban hogy ha ő nem, a kis szurto paraszt legalább boldog lehessen, egy egy töltött káposztát nyomott a fattyu' két markába, kit a tejes táltul olly pogányul elvert.

Az alig bolygatott tál elviteték; s most jöve a dráma' legszebb fölvonása, egy pirosan sült pulykanővendék. Alatta illatosan úszott a szent nedű, mellyről Szlupuj ünnepnapon olykor nagyot álmodék, s a porhanyó pecsenye egész bűverejét gyakorlá a nyeldeső szemeken. Ah ah! milly ellenállhatlanul kínálta magát a gőzölgő kakas! Hova legyen! lehetlen volt csak egy czommbal is megpróbálkoznia. Mégis neki esék a kísértő martaléknak, mintegy Bruhopesz. *)

Hiába! lehetlen lón minden további erőszakolás. Tehát neki dőlt az illatos tálnak, s orrát nyitá meg a boldogító pára előtt, hogy egy érzéke legalább élvezze e hallatlan karácson.

Illy helyzetben lepte meg az éj, mialatt szenvedéssé lón a létezés, mert sem ülni, sem állni, sem fekünni nem tudott a megrakott has miatt.

Másnap midőn szólani tudott, hálás könyűt törle pillátlan szeméből, s dicsérve Agárdiné asszony' bőkezűségét, csak egy keserű észrevételben kívánta jó utra vezetni: hogy máskor: „javát tálalná előre, mert most nye zna na stol davacz“ **)

Tehát ez mind ad vocem ripóti tót beszélteték el; mert hisz geniek affectálják ostornyélről szólni, midőn vegytant készülnek adni. Most hát térjünk a szép asszony' atlaczczipőjére.

(Folytattatik.)

*) Tót népkifejezés: haskutya.

**) Nem tud tálni.

